

ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

Ο Αύγουστος βρίκει την Κρεμαστή σε πλήρη ακμή. Τα σπιτία άνοιξαν να υποδεχθούν κυρίως τις νεότερες γενιές, μιας και οι πιο μεγάλοι επεδίωξαν να φθάσουν στο χωριό πιο νωρίς. Οι ημέρες πέρασαν με καλή διάθεση, πειράγματα, καφέ στην Αγορά, προσευχή κάθε βράδυ στις Παρακλήσεις της Παναγίας, όπου οι παμπούδες και οι γιαγιάδες προσέφεραν καταλόγους με ονόματα παιδιών, εγγονών, δισεγγόνων, αδελφών, φίλων και εχθρών, προκειμένου να μνημονευθούν ενώπιον του εικονίσματος της Θεοτόκου.

ΕΠΕΦΤΕ ο Δεκαπενταύγουστος Δευτέρα, σχηματιζόταν, λοιπόν, τριήμερο και το Σάββατο 13/08 τελέσθηκαν τα Θυρανοίξια του ΙΝ Παναγίου Κωνσταντίνου από τον Παναγιώτατο Μητροπολίτη Μονεμβασίας και Σπάρτης κ Ευστάθιο. Παρόντες και οι εξαιρετικά αγαπητοί στους Κρεμασιώτες π Ηλίας Κοκκορός, γιος του π. Παναγιώτη, που τέλεσε τη Θεία Λειτουργία, συμπροσευχόμενου των Ποιμενάρχων μας προ της τέλεσης των Θυρανοίξιών και ο Πρωτοπρεσβύτερος π. Γεώργιος Λάτσης, Αρχιερατικός Επίτροπος Επροκαμπίου, σύζυγος της Θεοδώρας, κόρης του Μιχάλη Παρδάλη, ο οποίος δεν λειτούργησε αλλά αθόρυβα είχε τη διαρκή φροντίδα να ετοιμαστούν όλα τα απαραίτητα υλικά (λιωμένο κερί, πλάκες από σαπούνι, μαστίχα, αρώματα) για την πραγματοποίηση των Θυρανοίξιών. Ο Παναγιώτατος εξεφώνησε Κήρυγμα στο οποίο μās ανέλυσε τη διαφορά Θυρανοίξιών και Εγκαίνιων. Τα Θυρανοίξια τελούνται σε περίπτωση καταστροφής της εγκαινιασμένης Αγίας Τραπέζης, εφόσον, λοιπόν, η Αγία Τράπεζα του Ναού του Αγίου Κωνσταντίνου ανακατασκευάστηκε και τοποθετήθηκε πάνω της η παλιά Αγία Τράπεζα του ΙΝ της Παναγίας, έπρεπε να τελεσθεί η τελετή των Θυρανοίξιών. Δεν τοποθετήθηκαν λείψανα μαρτύρων, διότι είχαν ήδη τοποθετηθεί την εποχή των προγόνων μας.

Ο ΙΕΡΟΣ ναός Αγίου Κωνσταντίνου, μετά τη συντήρηση του τέμπλου και των εικόνων και την τέλεση των Θυρανοιξίων, είναι

έτοιμος να υποδεχθεί αρκετές ακόμη γενιές Κρεμασιωτών στο μέλλον. Αποτελεί ένα κόσμημα για το χωριό μας!!! Ας καταστεί γνωστό

ότι πλέον τελείται ανελλιπώς την 1η Κυριακή κάθε μήνα η Θεία Λειτουργία στον Άγιο Κωνσταντίνο, κάτι που ιδίως οι παλαιότερες γε-

νίες των Κρεμαστιωτών είχαν συνήθεια και που για αρκετά χρόνια είχε σταματήσει.

ΓΙΑ ΑΛΛΗ μια φορά, Συγχαρητήρια σε όλους όσους συνήργησαν για τη συντήρηση του Ναού και την τέλεση των Θυρανοξίων!!!

ΤΟ ΑΠΟΓΕΥΜΑ της ίδιας ημέρας, έλαβαν χώρα Αγώνες Δρόμου, ένας σύντομος για τα νήπια ανάμεσα στην Κάτω Πλατεία και στη Βρύση και ένας πιο μακρύς για τα μεγαλύτερα παιδιά. Νικητής ο Παπαγιωάννης Δημ Δρίβας.

ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ημέρα, το απόγευμα τελείωσε ο Μέγας και Πανηγυρικός Εσπερινός της Κοιμήσεως της Θεοτόκου από τον π. Δημήτριο. Οι εορτάζοντες προσέφεραν άρτους και μετά την απόλυση δέχθηκαν τις ευχές των συγχωριανών.

ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΕ το πανηγύρι στην Κάτω Πλατεία, που το οργάνωσε ο Σύλλογος Κρεμαστιωτών Ο ΕΛΛΑΤΟΣ. Τραγουδίες το Συγκρότημα τον Ιωάννη Παυλόπουλο από την Τρίπολη. Το κέφι διατηρήθηκε αμείωτο μέχρι τις πρώτες πρωινές ώρες και ο κ Παυλόπουλος, όπως απεκάλυψε, δέκοψε το γλέντι στις 97.00μπ κατόπιν σύστασης του επιτρόπου Αντώνιου Τσορομώκου και δεσμεύθηκε ότι την ίδια τακτική θα ακολουθήσει και στο μέλλον, οπότε προσκληθεί για το πανηγύρι της παραμονής της Παναγίας.

ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟ κλίμα συνεχίστηκε και την επόμενη ημέρα. Τελεόθηκε το πρωί ο Όρθρος και η Θεία Λειτουργία με πρώτους πρώτους να ανάβουν κεράκι, όσους ξεύχτησαν την προηγούμενη νύχτα στο πανηγύρι. Οι πιστοί γέμισαν την εκκλησία και μετά την Απόλυση με πρωτοβουλία του π. Δημητρίου εψάλλο ο ύμνος «Αγνή Παρθένε Δέσποινα...» που αποτελεί σύνθεση του Αγίου Νεκταρίου από το χορό των ψαλτών ενώπιον του εικονίσματος της Θεοτόκου και με όλους τους πιστούς ορθούς.

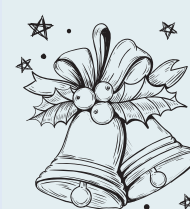
ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗΝ σελίδα 2

Το Διοικητικό Συμβούλιο
του Συλλόγου Κρεμασιωτών Αττικής
«Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ»
και η Συντακτική Επιτροπή
των Κρεμασιωτικών Νέων
έχονται στα μέλη του Συλλόγου
και στους απανταχού Κρεμασιώτες
Ευτυχισμένο το Νέο Έτος 2023 με
υγεία, δημιουργικότητα και πολλές
αφορμές για επίσκεψη στο χωριό μας!

Το Διοικητικό Συμβούλιο
του Σηλιόγου
Κρεμαστών Λακωνίας
« Ο ΕΛΑΤΟΣ»
εύχονται ένα ευτυχές
2023 σε όλους
τους απανταχού
Κρεμασιώτες και τις
οικογένειές τους!

Ο Πρόεδρος της Τοπικής Κοινότητας Κρεμαστής εύχεται το 2023 να είναι καρποφόρο και δημιουργικό σε όλους τους απανταχού Κρεμασιώτες και να έχουν πάντα στο νου τους την πατρίδα τους την Κρεμαστή!

ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ
ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ
«Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ»
ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ:
WWW.KREMASTI.GR

Επιμέλεια σύνταξης:
ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΔΟΥΝΙΑ
«Πηγή Φωτογραφιών»
Αρχείο **Μιχαήλ Δούνια**
Γράμματα στέλνονται στις
ηλεκτρονική διεύθυνση:
nikosfix@gmail.com
Κείμενα προς
δημοσίευση στέλνονται
στον κ. **ΝΙΚ. ΚΑΛΚΑΝΗ**
Ηρακλείου 78-ΤΚ 12243
ΑΙΓΑΛΕΩ - ΑΘΗΝΑΙ

Τηλέφωνα επικοινωνίας:
Νικόλαος Βροχίδης
6972888966
Στέλλα Παρδάλη
6942663727
Ιωάννης Γκιουζέλης
6972 112149
Ιωάννης
Παπαμιχαλόπουλος
6982549549
Αντώνιος Ταμβάκος
6946310310
Λένα Τραπεζόντα
6973796145
Ιωάννης Παυλάκης
6974047047

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ
ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ CDI ΙΚΕ
Κουρτίδου 153, Αθήνα
Τηλ. 210 2533252,
www.cdi.gr

**Τα δημοσιευόμενα άρθρα
εκφράζουν τη γνώμη των
αρθρογράφων τους,
οι οποίοι ευθύνονται για
το περιεχόμενο τους.**

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ την σελίδα 1

ΤΟ ΒΡΑΔΥ έλαβε χώρα το παραδοσιακό πανηγύρι της ημέρας της εορτής, με προσκεκλημένο το συγκρότημα Μπατσάκη, στο σχήμα του οποίου μετείχε και ο Κωνσταντίνος Πριφτάκης, δισέγγονος του Αναστ. Πριφτάκη. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να σημειωθεί εδώ ότι σε όλα τα πανηγύρια που έλαβαν χώρα το καλοκαίρι, οι τραγουδιστές μάς ήρθαν Διαβασμένοι! Μελέτησαν το πόνημα του Νίκου Μπαριάμη για τα τραγούδια του Ζάρακος και ακούσαμε έκθαμβοι στιχάκια και τραγούδια που μόνο στη ρούγα είχαμε μάθει να τα ακούμε. Η μαντινάδα «Στην Κρεμαστή θα κρεμαστώ και στο Μαρί θα γιάνω και στην καπμένη Κουνουπιά θα πέσω να πεθάνω» όπου αναφέρεται ονομαστικά το χωριό μας αντιμετωπίστηκε περίπου σαν ύμνος για το χωριό μας από τα συγκροτήματα και επένδυσε παρά το ότι ήταν καθιστικό, έναν αυτοσχέδιο συρτό από τους πανηγυριστές.

ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ημέρα, συνεχίστηκαν οι πολιτιστικές εκδηλώσεις των Συλλόγων με προεξέχουσα στο Πρόγραμμα τη Γενική Συνέλευση του Συλλόγου Κρεμαστιωτών Αττικής «Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ» που συνεδρίασε στην κάτω πλατεία και εξέλεξε νέο Διοικητικό Συμβούλιο. Τα αποτελέσματα θα αναρτηθούν σε άλλη σελίδα του φύλλου.

ΟΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ είχαν επίκεντρο τη νέα γενιά των Κρεμαστιωτών, έτσι στις 16/08 έγινε Διαγωνισμός Ζωγραφικής μεταξύ των παιδιών με θέμα «Τοπίο της Κρεμαστής». Τις ζωγραφίες θα τις θαυμάσετε στο ημερολόγιο του 2023. Την ίδια ημέρα, έλαβε χώρα και το καθιερωμένο Κυνήγι του Κρυμμένου Θησαυρού με ερωτήσεις αφορώσες την Κρεμαστή. Κέρδισε η ομάδα που απάντησε σωστά την τελευταία ερώτηση, «Ποια ήταν η πολυμελέστερη οικογένεια

στην Κρεμαστή.» Η σωστή απάντηση ήταν ότι επρόκειτο για την οικογένεια Ιωάννου Πουλάκη (Γαρούφη) που αριθμούσε 16 μέλη, 2 γονείς και 14 παιδιά.

Η 17/08 κηρύχθηκε Ημέρα Αθλητισμού και Εθελοντισμού. Πραγματοποιήθηκε στο προαύλιο της εκκλησίας της Παναγίας ομιλία από τον κ Νίκο Δούνια με θέμα «Μνήμες από την Κρεμαστή» και Αιμοδοσία για την Τράπεζα Αίματος της Κρεμαστής, στην οποία συμμετείχαν 29 άτομα. Η ομιλία του κ Δούνια τολμώ να πω ότι έθεσε το μαχαίρι στο κόκκαλο σε αρκετές πτυχές της ζωής μας. Ειδικά οι αναφορές του ομιλητή στα μαύρα μαντύλια των γυναικών, ως σημεία πένθους για το σκοτωμένο γιο ή αδελφό ή εγγονό στα βουνά της Αλβανίας, ξύπνησαν τις αναμνήσεις πολλών και έριξαν νέο φως σε συνθήκες που δεν αποτελούν απλώς έθιμα μιας άλλης εποχής, αλλά σύμβολα της συμβολής του

χωριού στους εθνικούς αγώνες.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ με τις πολιτιστικές εκδηλώσεις, ο Θεόδωρος Λυριωτάκης, Υποψήφιος Διδάκτωρ του Πανεπιστημίου Κρήτης, συγκέντρωσε υλικό για μια έρευνα που αποσκοπεί στη μελέτη του τρόπου που μιλούν την Ελληνική Έλληνες γεννημένοι σε αγγλόφωνες χώρες, προκειμένου να συγγραφούν συγγράμματα εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας για τα ομογενειακά σχολεία του εξωτερικού.

ΣΤΙΣ 19/08 έλαβε χώρα ένα παραδοσιακό πανηγύρι με προσκεκλημένο το συγκρότημα Νικολέτας Ξερακιά στην κάτω Πλατεία του χωριού με αιτιολογία να διασκεδάσουν λίγο και οι Κρεμαστιώτες που θα αναχωρούσαν προ των Εννιάμερων.

ΤΟ ΠΡΩΙ της ίδιας ημέρας, επισκέφθηκε την Κρεμαστή ο Διοικητής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας του Νο-

μού Λακωνίας, ο οποίος ενθουσιάστηκε με την ομορφιά του χωριού και έδωσε χρήσιμες συμβουλές για την πυρασφάλεια.

ΣΤΙΣ 22 και 23/08 εορτάστηκαν τα Εννιάμερα της Παναγίας με την ειθισμένη μεγαλοπρέπεια της Εορτής. Προεξήρχε των λατρευτικών εκδηλώσεων ο Αρχιμ. π Σεραφείμ Κοσμάς. Πραγματοποιήθηκε Λιτανεία με τη συμμετοχή όλων των πιστών. Το βράδυ της παραμονής έλαβε χώρα και το τελευταίο γλέντι στην πάνω πλατεία από το συγκρότημα Κουτσοβασίλη.

ΤΙΣ ΕΠΟΜΕΝΕΣ ημέρες, οι τελευταίοι από τους παραθεριστές ανεχώρησαν από την Κρεμαστή.

ΑΡΧΕΣ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ ανακοινώθηκε η συγκρότηση του νέου ΔΣ του Συμβουλίου Κρεμαστιωτών Αττικής «Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ» με Πρόεδρο το Νίκο Βροχίδη. Ευχόμεθα να εργαστεί σύσσωμο το ΔΣ για το καλό του χωριού!

ΚΑΤΑ τις αρχές Οκτώβρη, οι αμπελουργοί τρύγησαν τα αμπέλια τους και γέμισαν τα βαγένια με το φρέσκο κρασί.

ΤΟΝ ΟΚΤΩΒΡΗ έλαβαν χώρα και οι αρχαιρεσίες στο Σύλλογο Κρεμαστιωτών Λακωνίας «Ο ΕΛΑΤΟΣ». Ευχόμεθα το νέο Διοικητικό Συμβούλιο με Πρόεδρο του Δημήτριο Τζάκα να εργαστεί για το καλό του χωριού!

ΤΟ ΤΡΙΗΜΕΡΟ της 28ης Οκτωβρίου το χωριό γέμισε με κόσμο που απήλαυσε τις ωραίες φθινοπωρινές ημέρες στον ορεινό Πάρνωνα. Στις 29/10 πραγματοποίησε επίσημη επίσκεψη στο χωριό ο Δήμαρχος Ευρώτα, κ Βέρδος, ο οποίος συνομίλησε με τους κατοίκους και τους εκπροσώπους των Συλλόγων Κρεμαστιωτών Ο ΕΛΑΤΟΣ και Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ για τα προβλήματα του χωριού. ■

N. ΚΑΛΚΑΝΗΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Κατόπιν των Αρχαιρεσιών της **16/08/2022**, το νέο Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου Κρεμαστιωτών Αττικής «**Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ**» συγκροτήθηκε σε σώμα στις 08/09/2022 ως εξής:

1. **Πρόεδρος ΔΣ:** Νικόλαος Βροχίδης
2. **Αντιπρόεδρος:** Στυλιανή Παρδάλη
3. **Γραμματέας:** Ιωάννης Γκιουζέλης
4. **Ταμίας:** Ιωάννης Παπαμιχαλόπουλος

5. **Μέλη:** Ελένη Τραπεζόντα, Αντώνιος Ταμβάκος, Ιωάννης Παυλάκης
Το ΔΣ αποφάσισε επίσης ομοφώνως να αναθέσει στο Νικόλαο Καλκάνη του Κωνσταντίνου τη μέριμνα για την έκδοση της εφημερίδας και στο Νικόλαο Αν. Παρδάλη τη διαχείριση των ζητημάτων που σχετίζονται με το Κληροδότημα NICK PAPPAS.

Εκ του ΔΣ

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΔΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΩΝ «Ο ΕΛΑΤΟΣ»

Συγκροτήθηκε σε σώμα το νέο Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου Κρεμαστιωτών «**Ο ΕΛΑΤΟΣ**» ως εξής:

1. **Πρόεδρος ΔΣ:** Δημήτριος Τζάκας
2. **Αντιπρόεδρος:** Κωνσταντίνος Δρίβας
3. **Γραμματέας:** Ιωάννης Πουλάκης
4. **Ταμίας:** Ιωάννης Αρκούδης
5. **Μέλη:** Αντώνιος Πουλάκης, Δημήτριος Τσορομώκος, Παναγιώτης Ξαστερούλης

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

ΠΕΡΥΣΙ ΤΟΝ ΧΕΙΜΩΝΑ, περίπου 25 σπίτια υπέστησαν διάρρηξη πιθανότατα από συμμορίες Ρομά, όπως συμπεραίνεται από τα γενικόλογα Δελτία Τύπου τού ΑΤ Ευρώτα. Οι διαρρήκτες δεν έκλεψαν πολλά πράγματα, όμως οι ζημιές στα σπίτια ήταν μεγάλης αξίας.

Δυστυχώς, η Κρεμαστή το χειμώνα έχει την εικόνα ενός ερημωμένου χωριού, με αποτέλεσμα να δελεάζει συμμορίες κακοποιών. Παράλληλα, υπάρχει κίνδυνος και για τους λιγοστούς μόνιμους κατοίκους που παραμένουν στο χωριό το χειμώνα. Το ότι μέχρι στιγμής δεν ενοχλούνται, δεν σημαίνει ότι κάποια στιγμή οι κακοποιοί δεν θα χρησιμοποιήσουν βία και κατ' αυτών.

Το ΔΣ του Συλλόγου Κρεμαστιωτών Αττικής «Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ» έχει προτείνει ως λύση την επαναφορά του θεσμού του φύλακα κατά τούς χειμερινούς μήνες. Μέχρι στιγμής ωστόσο, διαπιστώνεται μετά λύπης ότι οι λοιποί σύλλογοι δεν συμμετέχουν στην προσπάθεια συλλογής των πόρων που είναι απαραίτητοι για την πρόσληψη του φύλακα.

Δεν επιθυμούμε να χαλάσουμε το γιορτινό κλίμα ούτε να υπονομεύσουμε το κλίμα καλών σχέσεων με τους λοιπούς συλλόγους. Όμως, το αίτημα για λήψη μέτρων ασφάλειας, αποδέκτες των οποίων γίναμε το καλοκαίρι, δεν μπορεί να υλοποιηθεί με αδράνεια. ■

Εκ του Δ.Σ.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

ΑΡΘΡΑ ΚΑΙ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ προς δημοσίευση, όπως και τα ονόματα των επιτυχόντων στις Πανελλαδικές Εξετάσεις 2022, στο επόμενο φύλλο της εφημερίδας παρακαλούνται να αποσταλούν στην ταχυδρομική διεύθυνση Νικόλαος Καλκάνης-Ηρακλείτου 78- ΤΚ 12243 Αιγάλεω ή στην ηλεκτρονική διεύθυνση nikosfix@gmail.com μέχρι τις 10 Μαρτίου 2023.

2. ΤΟ ΔΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ «Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ» σύνηψε σύμβαση με τα ΕΛΤΑ, προκειμένου να ταχυδρομούνται τα φύλλα της εφημερίδας στους συνδρομητές. Πλέον, η παράδοση των φύλλων θα γίνεται αποκλειστικά με αυτόν τον τρόπο ενώ η καταβολή των ετήσιων συνδρομών θα γίνεται στα μέλη του ΔΣ ή στον υπεύθυνο έκδοσης Νικόλαο Καλκάνη.

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ της πανδημίας τροποποιήθηκε ο νόμος που απαιτούσε δημοσίευση σε ημερήσια εφημερίδα αγγελίας γάμου ως όρου για την έκδοση άδειας

γάμου. Πλέον επιτρέπει ο νόμος δημοσίευση σε οποιαδήποτε εφημερίδα επιλέξουν οι μελλόνυμφοι. Επομένως, η εφημερίδα μας επιτρέπεται εγκύρως να δημοσιεύει αναγγελίες γάμου. Μελετάται ο τρόπος για το πώς θα καθίσταται αυτό ευχερές, δεδομένου ότι εκδίδονται μόλις λίγα φύλλα το χρόνο και θα επανέλθουμε με νεότερη ανακοίνωση, κατόπιν επικοινωνίας με το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου. Αν κάποιος πάντως επιθυμεί στο επόμενο φύλλο να δημοσιεύσει αναγγελία γάμου, να αποστείλει σχετικό email στην ηλεκτρονική διεύθυνση nikosfix@gmail.com. Κατόπιν υπογραφής σχετικής σύμβασης με τα ΕΛΤΑ, η διανομή των φύλλων θα γίνεται αποκλειστικά ταχυδρομικώς. Η καταβολή των συνδρομών θα γίνεται στα μέλη του ΔΣ του Συλλόγου ή στον υπεύθυνο έκδοσης, Νικόλαο Καλκάνη.

ΤΟ ΔΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ «Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ» απεφάσισε να φιλοξενεί διαφημίσεις επαγγελματιών στα φύλλα της εφημερίδας έναντι αντιτίμου 30,00€/φύλλο. ■

Κοινωνικά

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

● Στις 20 Απριλίου γεννήθηκε στη Σπάρτη η κόρη του Δημήτριου Κοσμά και της Ανδριάννας Δρίβα

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

● Στις 20 Αυγούστου τελέσθηκε στη Ραφήνα Αττικής η βάπτισμα του γιου της Γαρυφαλλιάς-Λίτσας Λαμπράκου, κόρης της Πίτσας Παπαμιχαλοπούλου, Επίκουρου Καθηγήτριας Ηλεκτρικής Καρδιοφυσιολογίας στην Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου του Μiami και του συζύγου της, Jonas Erik Björck. Ο νεοφώτιστος έλαβε το όνομα Ηλίας.

● Στις 25 Αυγούστου τελέσθηκε στην Κρεμαστή η βάπτισμα του γιου του Μιχαήλ Θεοδώρου Τσορομώκου και της συζύγου του.

● Στις 10 Σεπτεμβρίου τελέσθηκε στην Κρεμαστή η βάπτισμα των δίδυμων τέκνων του Δημήτρη Αντ. Πουλάκη και της συζύγου του.

● Στις 10 Σεπτεμβρίου τελέσθηκε στον ΙΝ Αγίων Δώδεκα Αποστόλων Ασωπού ο η βάπτισμα του γιου της Χρυσάνθης Τζώρτζη και του Γεωργίου Μελέτη.

● Κατά τα τέλη Σεπτεμβρίου τελέσθηκε στη Μακρυνάρα η βάπτισμα του εγγονού του Γρηγόριου Χαραμή.

● Στις 29 Οκτωβρίου τελέσθηκε στην Κρεμαστή η βάπτισμα του τέκνου του Σταύρου Πουλάκη και της Χρυσούλας Ξαστερούλη. **Να σας ζήσουν!!!**

ΓΑΜΟΙ

● Στις 12 Ιουνίου τελέσθηκε στη Μονεμβασία ο γάμος της Μαρίας Θεόδ. Πουλάκη και του Ιωάννη Κωνσταντόπουλου.

● Στις 21 Ιουλίου τελέσθηκε στη Μυρτιά Λακωνίας ο γάμος του Θεοδόσιου Αντ. Πουλάκη μετά της Βιβής Νικολακάκη.

● Κατά τα τέλη Ιουλίου 2022 τελέσθηκε στην Αθήνα ο γάμος του Νικόλαου Γεωργαντώνη, γιου του π. Δημητρίου Γεωργαντώνη, εφημερίου Κρεμαστής, και της συζύγου του.

● Στις 10 Σεπτεμβρίου τελέσθηκε στον ΙΝ Αγίων Δώδεκα Αποστόλων Ασωπού ο γάμος της Χρυσάνθης Τζώρτζη, εγγονής τόσο της Παναγιώτας, χήρας Θεοδωρακάκου, το γένος Αναστάσιου Πριφτάκη, όσο και της Χρυσάνθης, συζύγου Ηλίας Τζώρτζη, το γένος Γεωργίου Πουλάκη, μετά του Γεωργίου Μελέτη.

● Στις 18 Σεπτεμβρίου τελέσθηκε στον Ξιφιά Μονεμβασίας ο γάμος του Παναγιώτη Αντ. Πριφτάκη

● Κατά το μήνα Νοέμβριο τελέσθηκε στο Salt Lake City στις ΗΠΑ ο γάμος του Γεωργίου Ι. Δούνια, εγγονού του Γεωργίου Δούνια.

Βίον Ανθόσπαρτον!!!

ΘΑΝΑΤΟΙ

● Το καλοκαίρι του 2019 απεβίωσε η Αθανασία, χήρα Ιωάννη Ιωάννογλου, το γένος Τσορομώκου.

● Τον Ιούλιο 2021 απεβίωσε στην Αθήνα ο Νικόλαος Δ. Χαραμή.

● Κατά τα τέλη Νοεμβρίου 2021 απεβίωσε στους Μολάους ο Ηλίας Βλάχος, σύζυγος της Ευαγγελίας, το γένος Τζάκα.

● Απεβίωσε στο Πόρτο Χέλι Αργολίδος ο Ιωάννης Λάββας.

● Κατά τέλη Μαρτίου απεβίωσε στη Νίκαια Αττικής, η Δήμητρα, χήρα Πέτρου Αρκούδη, το γένος Λεγάκη.

● Τον Απρίλιο απεβίωσε στο Γαλαξίδι ο Άρης Λεγάκης του Νικόλαου.

● Κατά τις αρχές Ιουλίου απεβίωσε στο San Leandro, Callifornia, ο Γεώργιος Σοφός.

(Αρχειο Παντελή Ζώταλη)

● Στις 15 Ιουλίου απεβίωσε στο Νοσοκομείο των Μολάων και ετάφη στην Κρεμαστή ο Παναγιώτης Τσίγκος σε ηλικία 93 περίπου ετών. Ο μπαρμπα-Παναγιώτης είχε διατελέσει κατ' επανάληψη Επίτροπος της Εκκλησίας ενώ λειτουργούσε για 7 περίπου δεκαετίες ως πραγματικό στήριγμα της θεία-Κατερίνας. Ειδικά απ' όταν ανέλαβε η θεία-Κατερίνα τα χρέη ψάλτη και νεωκόρου στην εκκλησία μας, ο μπαρμπα-Παναγιώτης την στήριζε στην απόφασή της, προσπαθώντας να τη βοηθά όσο μπορούσε. Κάθε Κυριακή για πάρα πολλά χρόνια, χειμώνα ή καλοκαίρι, βρίσκαμε τη θεία-Κατερίνα στο Ψαλτήρι! Και τούτο γιατί αμφότεροι οι σύζυγοι εκπλήρωναν το καθήκον τους μεταξύ τους και προς την Παναγία (φωτό πάνω).

● Κατά τα μέσα Ιουλίου απεβίωσε στο San Leandro, California, ο Θεόδωρος Λε-

γάκης του Παναγιώτη.

● Κατά τα μέσα Ιουλίου απεβίωσε στην Αθήνα η Σοφία χήρα Κωνσταντίνου Πριφτάκη, πρώην Γενικού Διευθυντή της ΠΑ-ΠΑΣΤΡΑΤΟΣ ΑΕ.

● Κατά τα τέλη Ιουλίου, απεβίωσε στην Αθήνα ο Γεώργιος Νικολόπουλος, σύζυγος της Χρυσούλας Πριφτάκη του Παναγιώτη.

● Κατά τις αρχές Αυγούστου απεβίωσε στο Βόλο η Μαρίνα, χήρα Βορριά, κόρη της Δημητρώλας Δρίβα.

● Στις 26 Αυγούστου απεβίωσε στην Αθήνα, η Φανή σύζυγος Ιωάννου Γεωργίου Ταμβάκου.

● Κατά τα μέσα Σεπτεμβρίου απεβίωσε στην Αθήνα η Άννα, σύζυγος Αντώνιου Μαυροδημητράκη, το γένος Γεωργίου Πουλάκη.

● Στις 02 Οκτωβρίου απεβίωσε στο San Francisco ο Γεώργιος Ν. Γκιουζέλης.

● Στις 28 Οκτωβρίου απεβίωσε στη Νέα Υόρκη ο Μιχαήλ Χρήστου Παναρίτης.

● Στις 29 Οκτωβρίου απεβίωσε στην Κρεμαστή ο Σταύρος Παρδάλης, όπου και ετάφη.

● Στις 29/10 απεβίωσε στη Σπάρτη ο Σαράντος Γεωργακόπουλος, σύζυγος της Αικατερίνης Κυρανάκη.

● Στις 02 Νοεμβρίου απεβίωσε στην Αθήνα και ετάφη στην Κρεμαστή η Κυριακούλα, σύζυγος Γεωργίου Ζώταλη.

Θερμά Συλλυπητήρια στους οικείους τους!!!

ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ ΣΕ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ

● Η Μαρία Παν. Παναρίτη προβιβάστηκε στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου.

Καλή Σταδιοδρομία!!! ■

ΤΟ ΚΑΛΑΘΙ ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΑ

Καλή Χρονιά με υγεία και ελπίδα για καλύτερες ημέρες. Το 2022 βρεθήκαμε σε μια καταιγίδα άσχημων γεγονότων που επηρέασαν τη ζωή όλων μας.

Ο πόλεμος στην Ουκρανία οδήγησε την παγκόσμια κοινότητα σε επισιτιστική και ενεργειακή κρίση. Γίναμε φτωχότεροι, γεμάτοι ανασφάλειες για το μέλλον και πολλούς προβληματισμούς για το δύσκολο χειμώνα που ερχόταν. Η εκτίναξη στις τιμές των προϊόντων της ενέργειας είχε ως επακόλουθο τις αυξήσεις σε πλήθος προϊόντων. Έτσι, εμφανίστηκε το καλούμενο «καλάθι της νοικοκυράς», πράγμα που δεν είχαμε ποτέ φανταστεί ότι θα βιώναμε.

Οι σκέψεις μου και οι ανησυχίες μου έφεραν στο μυαλό παλαιότερες εποχές, όταν η αγορά προϊόντων βασικά σίτισης γινόταν με διάφορους τρόπους. Οι ανάγκες και οι απαιτήσεις των ανθρώπων ήταν περιορισμένες. Ο ελληνικός πληθυσμός χωριζόταν σε δύο κατηγορίες, στον αγροτικό πληθυσμό που ήταν μεγαλύτερος και αυτάρκης (λάδι, αλεύρι, όσπρια, λαχανικά) και στους κατοίκους των πόλεων που έπρεπε να αγοράσουν το καθετί και υπέφεραν στους δύσκολους καιρούς (πόλεμοι, Κατοχή).

Τα μπακάλικά τόσο του χωριού όσο και των αστικών γειτονιών δούλευαν με τεφτέρια. Η φράση «γράφ' το» γέμιζε τις σελίδες των τετραδίων με βερεσέδια των οφειλετών.

Πάνε πολλά χρόνια που βρέθηκε στα χέρια μου ένα τέτοιο τεφτέρι κάποιου μπακάλη του χωριού. Το πέταξαν οι κληρονόμοι του, όταν έκαναν ανακαίνιση στο σπίτι.

Θα σταθώ σε μερικές σελίδες του, ελπίζοντας να μην εμπίπτω στο νόμο «περί μη δημοσίευσης προσωπικών δεδομένων» αν και όλοι τους δεν είναι πια στη ζωή. Περίοδος προπολεμική με δάσκαλο το Φωτιάδη (μάλλον 1935) σελ. 37, (φωτό 1)

Υπήρχαν δύο τάξεις πελατών.

Η μία αποτελούνταν από τους γεωργούς, οι οποίοι αγόραζαν τα απαραίτητα και τα εξοφλούσαν, αρκετές φορές με ανταλλακτική πληρωμή (μεροκάματα, προϊόντα κτηνοτροφίας και γεωργίας).

Η άλλη, η πιο μικρή, των δασκάλων, των επαγγελματιών και των εχόντων άλλους πόρους (ενοικίαση κτημάτων, εμβάσματα εξωτερικού κ.ά. Αυτοί είχαν τη δυνατότητα να αγοράζουν κάτι πιο εξειδικευμένο, κάτι πιο ακριβό.

Το κατάστημα διέθετε τα πάντα: Τρόφιμα, ποτά, ρουχισμό, υπόδηση, γεωργικά είδη, φάρμακα.

Παραθέτω κάποια προϊόντα.

Τρόφιμα

Ζάχαρη, καφέ, μακαρόνια χύμα, φιδέ, ρύζι, μανέστρα, αλάτι, χαλβά, παστές σαρόδες, χταπόδι, ρέγγες, μπακαλιάρο, γάλα κουτί ΒΛΑΧΑΣ, κονιάκ, μπαχαρικά, κρασί, φυσιτικά, όσπρια, μαστίχα

Ρούχα

Έτοιμα παντελόνια, τσεμπέρες, φορέματα, καλτσοδέτες, υφάσματα με τον πίκυ (λινό, αλατζάς, καμπότ, τσίτι, ρεσινα, ριγομεταξωτό, βουαλάζ για κουρτίνες, κασές, μουσελίνα), κάλτσες, φανέλες, καπέλα

Υποδήματα

Γόβες, γαλότσες, παππουτσάκια για νεοφώτιστα

Άλλα είδη

Οινόπνευμα, φωτιστικό πετρέλαιο, λουλάκι, γερανόπετρα, τριχιές, κάνουλες, τομάρια, πίτουρο, πετσά για άρβυλα, σαπούνη, τσατσάρες, κανάβι, μανταλάκια (πιαστράκια), κορδόνια, σκούπες, βούρτσες, κινίνο, βερνίκι παππουτσιών, πρόκες, μπογιά, σπέρτο για σαπούνη (ποτάσσα), σπόρους σπανάκι, θειάφι, μπαρούτι, κουτί με σπέρτα

Για κυρίες

Πούδρα, αρώματα, σαπούνη ΕΡΜΗΣ, μαντηλάκια, κλωστές κεντήματος, κουβαρίστρες, είδη ραπτικής, φουρκέτες

Προϊόντα γεωργίας και κτηνοτροφίας

Κρέατα

Κριάρι, βετούλι, ζυγούρι, αρνί, κατσίκι

Για το δάσκαλο

Μολύβια, κόλλες αναφοράς

Ο μπακάλης έπαιρνε από τους οφειλτές σφαγιά ή μπότσες με κρασί για κλείσιμο των λογαριασμών. Πολλές φορές δάνειζε τους πελάτες και διάφορα χρηματικά ποσά που τα έγραφε και αυτά.

Παραθέτω μερικές σελίδες από το τεφτέρι για να έχουν οι αναγνώστες μια πιο πλήρη εικόνα.

Ελπίζω να ξεπεράσουμε τις δυσκολίες όσο το δυνατόν πιο ανώδυνα, διότι τα σούπερ μάρκετ δεν έχουν πια τεφτέρια. ■

Παναγιώτα Στρατάκου-Δούνια

Doḡvai *αυτοκίνητο* *800/200*

Μακαρόνια	8	1/2 πακέτο	100
Κρεμμύδι	5	1/2 πακέτο	10
Μαυροκόρα	5	200 ρ/φ	5
Σαπούνι	2.50	200 ρ/φ	8
1/2 πακέτο	12	1/2 πακέτο	5
Αλάτι	5	200 ρ/φ	10
200 ρ/φ	8.50	250 ρ/φ	6
100 ρ/φ	4	1/2 πακέτο	5
150 ρ/φ	6	1/2 πακέτο	8
200 ρ/φ	8	1/2 πακέτο	12.6
1/2 πακέτο	5	1/2 πακέτο	15
Μαυροκόρα	6	200 ρ/φ	9
1/2 πακέτο	12	100 ρ/φ	20
200 ρ/φ	7	100 ρ/φ	8
Μαυροκόρα	8	150 ρ/φ	7
Μαυροκόρα	8	10 ρ/φ	5
150 ρ/φ	6	200 ρ/φ	9
250 ρ/φ	12	250 ρ/φ	19.9
20 ρ/φ	8	40 ρ/φ	2.2
Μαυροκόρα	5	5-8-35 ρ/φ	6.0

Doḡvai *αυτοκίνητο* *800/200*

Μακαρόνια	8	1/2 πακέτο	100
Κρεμμύδι	5	1/2 πακέτο	10
Μαυροκόρα	5	200 ρ/φ	5
Σαπούνι	2.50	200 ρ/φ	8
1/2 πακέτο	12	1/2 πακέτο	5
Αλάτι	5	200 ρ/φ	10
200 ρ/φ	8.50	250 ρ/φ	6
100 ρ/φ	4	1/2 πακέτο	5
150 ρ/φ	6	1/2 πακέτο	8
200 ρ/φ	8	1/2 πακέτο	12.6
1/2 πακέτο	5	1/2 πακέτο	15
Μαυροκόρα	6	200 ρ/φ	9
1/2 πακέτο	12	100 ρ/φ	20
200 ρ/φ	7	100 ρ/φ	8
Μαυροκόρα	8	150 ρ/φ	7
Μαυροκόρα	8	10 ρ/φ	5
150 ρ/φ	6	200 ρ/φ	9
250 ρ/φ	12	250 ρ/φ	19.9
20 ρ/φ	8	40 ρ/φ	2.2
Μαυροκόρα	5	5-8-35 ρ/φ	6.0

Doḡvai *αυτοκίνητο* *800/200*

Μακαρόνια	8	1/2 πακέτο	100
Κρεμμύδι	5	1/2 πακέτο	10
Μαυροκόρα	5	200 ρ/φ	5
Σαπούνι	2.50	200 ρ/φ	8
1/2 πακέτο	12	1/2 πακέτο	5
Αλάτι	5	200 ρ/φ	10
200 ρ/φ	8.50	250 ρ/φ	6
100 ρ/φ	4	1/2 πακέτο	5
150 ρ/φ	6	1/2 πακέτο	8
200 ρ/φ	8	1/2 πακέτο	12.6
1/2 πακέτο	5	1/2 πακέτο	15
Μαυροκόρα	6	200 ρ/φ	9
1/2 πακέτο	12	100 ρ/φ	20
200 ρ/φ	7	100 ρ/φ	8
Μαυροκόρα	8	150 ρ/φ	7
Μαυροκόρα	8	10 ρ/φ	5
150 ρ/φ	6	200 ρ/φ	9
250 ρ/φ	12	250 ρ/φ	19.9
20 ρ/φ	8	40 ρ/φ	2.2
Μαυροκόρα	5	5-8-35 ρ/φ	6.0

Doḡvai *αυτοκίνητο* *800/200*

Μακαρόνια	8	1/2 πακέτο	100
Κρεμμύδι	5	1/2 πακέτο	10
Μαυροκόρα	5	200 ρ/φ	5
Σαπούνι	2.50	200 ρ/φ	8
1/2 πακέτο	12	1/2 πακέτο	5
Αλάτι	5	200 ρ/φ	10
200 ρ/φ	8.50	250 ρ/φ	6
100 ρ/φ	4	1/2 πακέτο	5
150 ρ/φ	6	1/2 πακέτο	8
200 ρ/φ	8	1/2 πακέτο	12.6
1/2 πακέτο	5	1/2 πακέτο	15
Μαυροκόρα	6	200 ρ/φ	9
1/2 πακέτο	12	100 ρ/φ	20
200 ρ/φ	7	100 ρ/φ	8
Μαυροκόρα	8	150 ρ/φ	7
Μαυροκόρα	8	10 ρ/φ	5
150 ρ/φ	6	200 ρ/φ	9
250 ρ/φ	12	250 ρ/φ	19.9
20 ρ/φ	8	40 ρ/φ	2.2
Μαυροκόρα	5	5-8-35 ρ/φ	6.0

Doḡvai *αυτοκίνητο* *800/200*

Μακαρόνια	8	1/2 πακέτο	100
Κρεμμύδι	5	1/2 πακέτο	10
Μαυροκόρα	5	200 ρ/φ	5
Σαπούνι	2.50	200 ρ/φ	8
1/2 πακέτο	12	1/2 πακέτο	5
Αλάτι	5	200 ρ/φ	10
200 ρ/φ	8.50	250 ρ/φ	6
100 ρ/φ	4	1/2 πακέτο	5
150 ρ/φ	6	1/2 πακέτο	8
200 ρ/φ	8	1/2 πακέτο	12.6
1/2 πακέτο	5	1/2 πακέτο	15
Μαυροκόρα	6	200 ρ/φ	9
1/2 πακέτο	12	100 ρ/φ	20
200 ρ/φ	7	100 ρ/φ	8
Μαυροκόρα	8	150 ρ/φ	7
Μαυροκόρα	8	10 ρ/φ	5
150 ρ/φ	6	200 ρ/φ	9
250 ρ/φ	12	250 ρ/φ	19.9
20 ρ/φ	8	40 ρ/φ	2.2
Μαυροκόρα	5	5-8-35 ρ/φ	6.0

Doḡvai *αυτοκίνητο* *800/200*

Μακαρόνια	8	1/2 πακέτο	100
Κρεμμύδι	5	1/2 πακέτο	10
Μαυροκόρα	5	200 ρ/φ	5
Σαπούνι	2.50	200 ρ/φ	8
1/2 πακέτο	12	1/2 πακέτο	5
Αλάτι	5	200 ρ/φ	10
200 ρ/φ	8.50	250 ρ/φ	6
100 ρ/φ	4	1/2 πακέτο	5
150 ρ/φ	6	1/2 πακέτο	8
200 ρ/φ	8	1/2 πακέτο	12.6
1/2 πακέτο	5	1/2 πακέτο	15
Μαυροκόρα	6	200 ρ/φ	9
1/2 πακέτο	12	100 ρ/φ	20
200 ρ/φ	7	100 ρ/φ	8
Μαυροκόρα	8	150 ρ/φ	7
Μαυροκόρα	8	10 ρ/φ	5
150 ρ/φ	6	200 ρ/φ	9
250 ρ/φ	12	250 ρ/φ	19.9
20 ρ/φ	8	40 ρ/φ	2.2
Μαυροκόρα	5	5-8-35 ρ/φ	6.0

Doḡvai *αυτοκίνητο* *800/200*

Μακαρόνια	8	1/2 πακέτο	100
Κρεμμύδι	5	1/2 πακέτο	10
Μαυροκόρα	5	200 ρ/φ	5
Σαπούνι	2.50	200 ρ/φ	8
1/2 πακέτο	12	1/2 πακέτο	5
Αλάτι	5	200 ρ/φ	10
200 ρ/φ	8.50	250 ρ/φ	6
100 ρ/φ	4	1/2 πακέτο	5
150 ρ/φ	6	1/2 πακέτο	8
200 ρ/φ	8	1/2 πακέτο	12.6
1/2 πακέτο	5	1/2 πακέτο	15
Μαυροκόρα	6	200 ρ/φ	9
1/2 πακέτο	12	100 ρ/φ	20
200 ρ/φ	7	100 ρ/φ	8
Μαυροκόρα	8	150 ρ/φ	7
Μαυροκόρα	8	10 ρ/φ	5
150 ρ/φ	6	200 ρ/φ	9
250 ρ/φ	12	250 ρ/φ	19.9
20 ρ/φ	8	40 ρ/φ	2.2
Μαυροκόρα	5	5-8-35 ρ/φ	6.0

Doḡvai *αυτοκίνητο* *800/200*

Μακαρόνια	8	1/2 πακέτο	100
Κρεμμύδι	5	1/2 πακέτο	10
Μαυροκόρα	5	200 ρ/φ	5
Σαπούνι	2.50	200 ρ/φ	8
1/2 πακέτο	12	1/2 πακέτο	5
Αλάτι	5	200 ρ/φ	10
200 ρ/φ	8.50	250 ρ/φ	6
100 ρ/φ	4	1/2 πακέτο	5
150 ρ/φ	6	1/2 πακέτο	8
200 ρ/φ	8	1/2 πακέτο	12.6
1/2 πακέτο	5	1/2 πακέτο	15
Μαυροκόρα	6	200 ρ/φ	9
1/2 πακέτο	12	100 ρ/φ	20
200 ρ/φ	7	100 ρ/φ	8
Μαυροκόρα	8	150 ρ/φ	7
Μαυροκόρα	8	10 ρ/φ	5
150 ρ/φ	6	200 ρ/φ	9
250 ρ/φ	12	250 ρ/φ	19.9
20 ρ/φ	8	40 ρ/φ	2.2
Μαυροκόρα	5	5-8-35 ρ/φ	6.0

Αγόρια και κορίτσια που τώρα είναι μεγάλα παιδιά!

Για να μας βλέ-
πουν τα παιδιά
και τα εγγόνια μας
και να γνωρίζουν
τους δεσμούς και
τις φιλίες που είχαμε και παρα-
μένουν αναλλοίωτοι!
Παναγιώτα Γεωργίου Ζώταλη

Καλοκαιρινή βόλτα της νεοθαίας του χωριού. Μπροστά από αριστερά: Ελένη Παναρίτη, Γιώργος Ζώταλης, Φανή Παναρίτη. Πίσω αριστερά: Κική Μανούσου, Ελένη Γκλιιάτη- Γιαννοπούλου, Διαμάντω Ζώταλη, Βάσω Γκλιιάτη, Νίκος Ζώταλης.

Εκδρομή στο Ξυλόκαστρο. Ο κιθαρίστας Δημήτρης Γκλιιάτης, με πατέρα τον Παντελή...Το μήλο κάτω από τη μηλιά! Δίπλα του Δημήτρης Γκλιιάτης, ο έτερος, πίσω από αριστερά Παναγιώτης Γκλιιάτης, Γιώργος Ζώταλης και Τάκης Παρδάλης.

Τα φιλαράκια στη Βρύση. Λεωνίδας Λεγάκης, Ζώταλης Γιώργος και Ζώταλης Γιώργος « Μπαστούνης ».

Στο χωριό, ο Παναγιώτης Παρδάλης να φουρνίζει.

Δημοτικό Σχολείο, επί Ριγάκου.

Η παλιοπαρέα! Από αριστερά: Γιώργος Ζώταλης, Θεόδωρος Τσίγκος, Γιάννης «Μπαλούμας», Αντώνης Μαυρομιχάλης.

Η εξάδα της συμφορας! Από αριστερά: Παναγιώτης Γκιουζέλης, Νίκος Γκλιιάτης, Γιώργος Ζώταλης, Τσορομώκος Θεόδωρος, η μορφή του τραγουδιού, Κώστας Τσορομώκος και Παναγιώτης Τζάκας.

Το Ασβεστοκάμινο

Μια ενδιαφέρουσα παραδοσιακή δραστηριότητα, η οποία έχει εκλείψει στις ημέρες μας ήταν η κατασκευή ασβεστοκάμινου. Ο ασβέστης ως υλικό χρησιμοποιούταν ως βαφή των σπιτιών, δίνοντας στις επιφάνειες καθαρό λευκό χρώμα λαμπυρίζον στον ήλιο. Παράλληλα, είχε την ιδιότητα της πλήρους απολύμανσης των επιφανειών. Περιέχει τόσο καυστικές ουσίες ώστε να σκοτώνει κάθε είδους μικροοργανισμό. Ο ασβέστης, ωσαύτως, ήταν ένα πολύτιμο υλικό για τους προγόνους μας που θεωρούσαν το ασβέστωμα των σπιτιών απαραίτητο στάδιο της προετοιμασίας για τις μεγάλες γιορτές.

Εκείνη την εποχή ο ασβέστης δεν πωλείτο στο εμπόριο, αλλά παρασκευαζόταν από τους ίδιους τους Κρεμαστιώτες. Η παρασκευή του ασβέστη δεν ήταν απλή υπόθεση. Έπρεπε πρώτα να συγκροτηθεί μια συντροφιά από Κρεμαστιώτες, φίλους ή συγγενείς ή γείτονες, οι οποίοι θα ανελάμβαναν να φτιάξουν το λεγόμενο ασβεστοκάμινο.

Η φωτογραφία που συνοδεύει το άρθρο διασώζει την εικόνα ενός από τα τελευταία ασβεστοκάμινα. Όπως μπορεί να δει ο αναγνώστης, το ασβεστοκάμινο ορθωνόταν σαν πύργος. Οι πέτρες που χρησιμοποιούντο δεν ήταν οποιεσδήποτε. Έπρεπε να είναι από ασβεστολιθικά πετρώματα, τις καλούμενες μαρμαρόπετρες. Ο πωρόλιθος που υπάρχει στην περιοχή του χωριού μας σε σχετική αφθονία, θεωρείται πέτρωμα ιδανικό για ασβεστή. Το ασβεστοκάμινο έπρεπε να έχει κυκλικό-ελαφρώς κυλινδρικό σχήμα ενώ στο εσωτερικό του πολλοί το έφτιαχναν σαν λαβύρινθο, που αποτελούσε λεωνιδιώτικη πρακτική, έτσι ώστε να αυξηθεί η ποσότητα του παραγόμενου ασβέστου. Σκεπή δεν τοποθετείτο, ώστε να βγαίνει ο καπνός ελεύθερα ενώ κατασκευαζόταν και μια πόρτα. Το ασβεστοκάμινο κατασκευαζόταν εκτός χωριού, σε περιοχές κοντά σε «λατομεία πετρών» και σε δέντρα. Και τούτο, διότι όταν ολοκληρωνόταν το κτίσιμο του ασβεστοκάμινου και ετελείτο ο αγιασμός, άναβε στο εσωτερικό του φωτιά, η οποία έκαιγε ασταμάτητα για 1-2 μήνες. Έτσι, έπρεπε οι καμινάρηδες να ρίχνουν συνέχεια κλαριά ώστε να θρέφουν τη φωτιά. Οι υψηλές θερμοκρασίες στο εσωτερικό του καμινιού, προκαλούσαν ποικίλες χημικές αντιδράσεις που είχαν ως αποτέλεσμα την αλλοίωση της ύλης της πέτρας ώστε «να βγει ο ασβέστης», δηλαδή το ασβέστιο που υπήρχε να απορροφήσει τα οποιαδήποτε άλλα υλικά ή προσμείξεις της πέτρας και να τα μετατρέψει σε ασβέστη.

Η ολοκλήρωση της διαδικασίας είχε σαν αποτέλεσμα το εσωτερικό γκρέμισμα του καμινιού και το σβήσιμο της φωτιάς. Οι καμινάρηδες μάζευαν με προσοχή τις πέτρες ή πιο σωστά τις πλάκες από ασβέστη και είτε τις χρησιμοποιούσαν οι ίδιοι είτε τις πουλούσαν σε συγχωριανούς που τις χρειαζόνταν.

Η όλη διαδικασία απαιτούσε εργασία αρκετών ατόμων και συνήθως τα ασβεστοκάμινα τα έφτια-

Αγιασμός στο Ασβεστοκάμινο στον Άν Λια-Αρχείο Παντελή Ζώταλη.

χναν 4-5 άτομα από κοινού. Βέβαια, στις παραδοσιακές κοινωνίες όταν λέμε άτομα εννοούμε οικογενειάρχες, που ασφαλώς και αξιοποιούσαν και την εργασία συζύγων και παιδιών. Παράλληλα, βοηθούσαν και συγχωριανοί που χρειαζόνταν ασβέστη.

Οι καμινάρηδες παρέμεναν στο καμίνι σε βάρδιες. Ακόμη και τη νύχτα, έπρεπε κάποιος να βρίσκεται στο καμίνι, προκειμένου να ρίχνει ξύλα στη φωτιά, καθώς αν η φω-

τιά έσβηνε, έπρεπε να γκρεμίσουν το καμίνι και να το φτιάξουν από την αρχή. Δεν ήταν δηλαδή απλός βιγλάτορας, αλλά με κρίσιμο ρόλο στην παραγωγική διαδικασία.

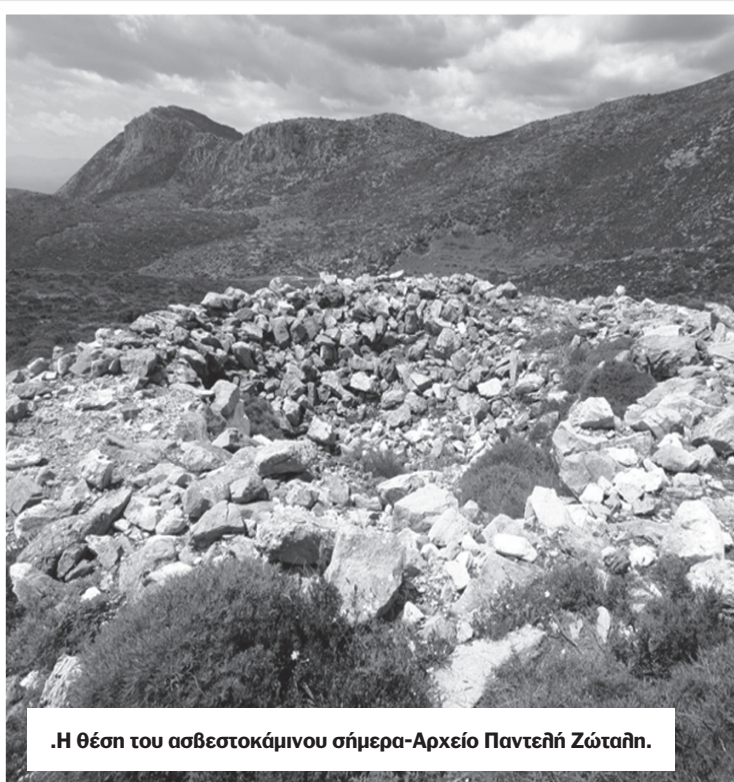
Αποτελεί ευτύχημα ότι η λειτουργία ασβεστοκάμινων δεν συνδέεται με ατυχήματα και θανάτους. Οι απόγονοι των παλιών καμινάρηδων θυμούνται με κάποια μικροεγκαύματα, αλλά τίποτε πιο σοβαρό.

Το τέλος των ασβεστοκάμινων ήρθε κατά τα μέσα της δεκαετίας του

1950. Το ασβεστοκάμινο της φωτογραφίας τοποθετείται από τον ιδιοκτήτη της, τον κ Παντελή Ζώταλη, στο 1954 και βρίσκεται στις πλαγίες του Άν-Λια. Περίπου εκεί τοποθετείται τα τελευταία ασβεστοκάμινα και ο κ Θεόδωρος Γκιουζέλης που έχει αρκετές αναμνήσεις από τα ασβεστοκάμινα μιας και ο πατέρας του πρωτοστατούσε στην κατασκευή τους και ο ίδιος προτού φύγει για την Αθήνα βοηθούσε τον πατέρα του στην κατασκευή και την επίβλεψη τους.

Φαίνεται ότι η διάνοιξη του δρόμου Κρεμαστής-Αγίου Δημητρίου και η λειτουργία βιοτεχνιών παρασκευής ασβέστου στα αστικά κέντρα είχε ως αποτέλεσμα την εγκατάλειψη των ασβεστοκάμινων. Παρά την ύπαρξη ελαιοχρωμάτων, πλαστικών μπογιών κλπ, ο ασβέστης δεν έχει χάσει τη χρηστική του αξία ενώ σε κάποιες περιπτώσεις χρησιμοποιείται και ως βάση για την παρασκευή άλλων χρωστικών ουσιών. ■

Ν. Καλκάνης

Η θέση του ασβεστοκάμινου σήμερα-Αρχείο Παντελή Ζώταλη.

Το ασβεστοκάμινο σε λειτουργία-Σχέδιο του Παντελή Ζώταλη.

Ειδήσεις ευρύτερου πλαισίου

● **Η BIBIAN ΖΩΤΑΛΗ**, κόρη του Παναγιώτη Ζώταλη, παρουσίασε τον παρελθόντα Φεβρουάριο στην gallery Art Appel Gallery στο Κολωνάκι ατομική έκθεση πινάκων ζωγραφικής και άλλων τεχνουργημάτων, υπό τον τίτλο «GODs/Greek Olympian Deities», με θέματα εμπνευσμένα τους αρχαίους ελληνικούς μύθους για τους θεούς και τη θεωρία του Γιουνγκ για την ψυχανάλυση. Όπως δήλωσε η ίδια σε συνέντευξή της «Η έκθεση GOD's: Greek Olympian Deities, είναι μια σειρά που πήρε ζωή από μόνη της. Τα έργα άρχισαν να παίρνουν μορφή μετά από μια αναλυτική μελέτη του Carl Jung (και των νεότερων ακολούθων του) σε σχέση με τα αρχέτυπα και το συλλογικό ασυνείδητο. Ακολούθησε μια μελέτη της μυθολο-

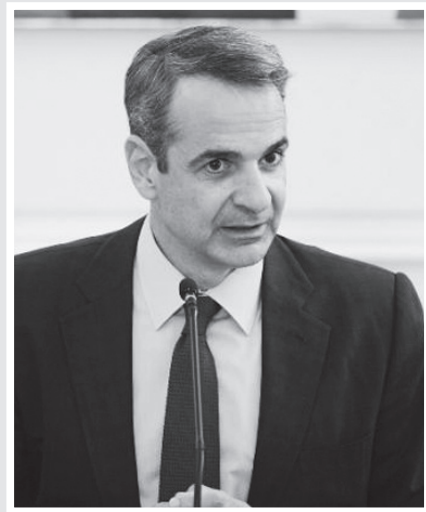
γίας και των Ολύμπιων μας. Ανακάλυψα έναν μεταφυσικό αλλά παράλληλα απόλυτο λογικό τρόπο να περιγράψω τον εαυτό μου μέσα από το δικό μου αρχέτυπο, που παραλληλίστηκε με την πορεία μου προς την δημιουργία και την τέχνη. Ήταν μια στροφή στη ζωή μου. Αφού άρχισα να επιλέγω τις πληροφορίες που ήθελα να αποτυπώσω στον καμβά (ένα ζώο σύμβολο, το κυρίαρχο χρώμα/περιβάλλον του κάθε θεού, στίχους από τους Ορφικούς και Ομηρικούς ύμνους κτλ) – αυτά άρχισαν να διαμορφώνονται. Η αλήθεια είναι ότι δεν έχω ζωγραφίσει παρόμοια έργα – έχουν πολλές πληροφορίες και έντονο συμβολισμό. Έχουν αρκετά να πουν οι θεοί, αλλά και ο Jung έχει προσφέρει άπειρες γνώσεις!» ■

● **Ο ΕΜΠΝΕΥΣΤΗΣ** της κίνησης για την ανακήρυξη του Χιονοβουνίου σε ΠΑΔ, κ Σπύρος Πετρολέκας εξέδωσε στις 22/12/2022 την κάτωθι Ανακοίνωση:

«Αγαπητοί φίλοι,
Αναφορικά με το θέμα θεσμοθέτησης του ΧΙΟΝΟΒΟΥΝΙΟΥ ως ΠΑΔ (περιοχή άνευ δρόμων) έχω να σας αναφέρω τα παρακάτω:

● Ο Υφυπουργός Περιβάλλοντος κ. Αμυράς στις 19-09-2022 σε ημερίδα στη Λάρισα δήλωσε: «Σας ενημερώνω σήμερα ότι επιπλέον θα ενταχθούν στον κατάλογο των απάτητων βουνών και το Φαλακρό όρος στην Δράμα, το όρος Κόκυλας στην Σκύρο, ο Ερύμανθος στην Αχαΐα, το Μαίναλο στην Αρκαδία, ο Πάρνωνας (ΧΙΟΝΟΒΟΥΝΙ) στην Αρκαδία και Λακωνία και το όρος Δίκη στο Λαοίσι. Να επισημάνουμε εδώ ότι σύμφωνα με την μελέτη του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, το Χιονοβούνι συγκριτικά με τις πιο πάνω περιοχές έχει την μεγαλύτερη σε έκταση Α.Φ.Π. (Αδιατάρακτη Φυσική Περιοχή) 97,00km² έναντι 45,00km² του θεσμοθετηθέντος Μαίναλου, 56,00km² του Ερύμανθου, 35,00km² του Κόκυλα κλπ.

● Ο πρωθυπουργός Μητσοτάκης σε επίσκεψη στην Τρίπολη στις 5-12-2022 ανακοίνωσε την προστασία του Μαίναλου και την κήρυξη του πυρήνα του ως Απάτητο Βουνό.

● Ο Υφυπουργός Περιβάλλοντος κ. Αμυράς στις 17-12-2022 στο Μόντρεαλ στην 15η σύνοδο της διάσκεψης μερών της σύμβασης για την βιοποικιλότητα, του Ο.Η.Ε δήλωσε: «Η Ελλάδα είναι η πρώτη χώρα στην Ευρώπη που έχει θεσμοθετήσει 8 απάτητα βουνά προς αποφυγή κατακερματισμού του οικοσυστήματος από διανοίξεις δρόμων».

● Για το θέμα του Χιονοβουνίου όμως διαπιστώνεται μία στασιμότητα και αν άμεσα δεν υπάρχει εξέλιξη με τον νέο χρόνο θα σταλεί εκ νέου επιστολή στο Υπουργείο, στην Περιφέρεια και στους βουλευτές του νομού.

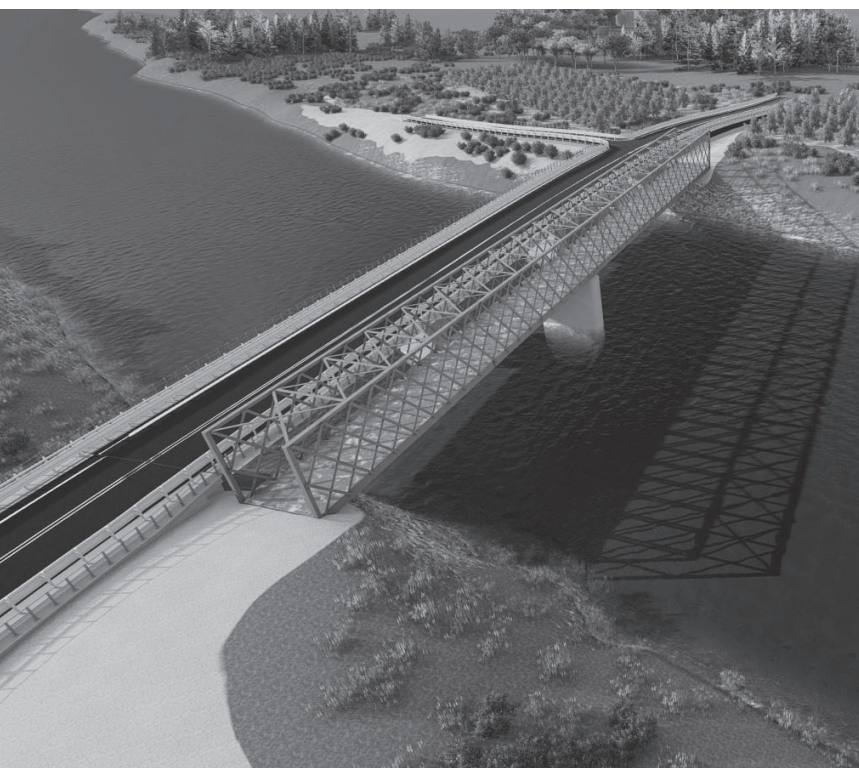
Εκτιμούμε όμως επίσης αναγκαία νέα, από κοινού, παρέμβαση από τους τρεις εμπλεκόμενους δήμους στο Υπουργείο.

● Κρίσιμη θα είναι και η αναμενόμενη ανάρτηση προς διαβούλευση της Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης που θα αφορά όλες τις περιοχές Natura του δήμου Μονεμβάσιας και θα καθορίζει επιτρεπόμενες χρήσεις. Τότε οι παρεμβάσεις θα είναι ακόμη πιο σημαντικές ειδικά εάν το ΧΙΟΝΟΒΟΥΝΙ δεν έχει θεσμοθετηθεί ακόμα ως Π.Α.Δ. Επίσης σημαντική θα είναι η αναγκαιότητα σχεδιασμού και θεσμοθέτησης περιφερειακών ζωνών, οικολογικών διαδρομών κ.α.

● Το θέμα αυτό αφορά την ευρύτερη περιοχή του Χιονοβουνίου (κυρίως το βόρειο τμήμα προς Αρκαδία) καθώς επίσης την ευρύτερη περιοχή του Καβο-Μαλιά. Κλείνοντας ευχαριστώ στους 400 φίλους που δια της ψήφου τους στην ηλεκτρονική ψηφοφορία (<https://gr.petitions.net/365339>) που βρίσκεται σε εξέλιξη, υποστηρίζουν την ένταξη του Χιονοβουνίου στο κατάλογο περιοχών Π.Α.Δ.

Τέλος από καρδιάς εύχομαι σε όλους, χρόνια πολλά και καλή χρονιά! ■

● **Ο ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟΣ** οργανισμός «Φίλοι των Ψηφιδωτών της Σπάρτης» με πρόεδρο τον πρώην υπουργό Ιωάννη Βαρβιτσιώτη προέβησαν στις 21/11 στα επίσημα εγκαίνια της Οικίας των Ψηφιδωτών στη Σπάρτη. Η Οικία των Ψηφιδωτών βρίσκεται στην οδό Κωνσταντίνου Παλαιολόγου 108 και στεγάζει τα ψηφιδωτά «Η Αρπαγή της Ευρώπης» (πρόκειται για την παράσταση στην εθνική ελληνική όψη του κέρματος των 2 ευρώ) και «Ορφέας ως γιγαντοκτόνος», που αποκαλύφθηκαν τυχαία το 1872 και το 1890, αντίστοιχα, στον κήπο το πρώτο και το δεύτερο στην οйнаποθήκη ιδιωτικών ιδιοκτησιών στη Σπάρτη. Για την προστασία και ανάδειξή τους, καθώς πρόκειται για περίτεχνα ρωμαϊκά δάπεδα, φιλοτεχνημένα στα τέλη του 3ου-αρχές 4ου αιώνα μΧ, έγινε απαλλοτρίωση των οικοπέδων, στα οποία είχαν αποκαλυφθεί και κατασκευάστηκε στεγάστρο. Κατόπιν πρότασης του Ιωάννου Βαρβιτσιώτη προς το Ίδρυμα «Σταύρος Νιάρχος», το Ίδρυμα προέβη σε δωρεά χρημάτων με την οποία χρηματοδοτήθηκαν η μελέτη εφαρμογής και η κατασκευή του σύγχρονου κτιρίου που στεγάζει τα δύο ψηφιδωτά, καθώς και η προμήθεια συνδυαστικού τεχνολογικού εξοπλισμού και η ανάπτυξη πληροφοριακού και εκπαιδευτικού ψηφιακού υλικού για την ανάδειξή τους. Πίσω από την Οικία των Ψηφιδωτών και στο ίδιο Οικοδομικό Τετράγωνο βρίσκονται άλλα τρία ψηφιδωτά που περιμένουν την ανάδειξή τους. ■

● **ΕΧΕΙ ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΙ** εδώ και δύο περίπου χρόνια ότι θα κατασκευαστεί στη Σκάλα νέα γέφυρα στον ποταμό Ευρώτα, δίπλα ακριβώς στην παλιά, η οποία θα ανακαινιστεί. Παρά το ότι η Οικονομική Επιτροπή της Περιφέρειας Πελοποννήσου έχει εγκρίνει τις σχετικές πιστώσεις και για τα δύο έργα, δεν έχουν ακόμη δημοπρατηθεί, με αποτέλεσμα να εξακολουθεί να χρησιμοποιείται η παλιά επικίνδυνη για την ασφάλεια όλων μας γέφυρα. ■

«Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ»
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1976

Σύλλογος Κρεμαστιωτών Αττικής

«Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ»

Κοπή Πρωτοχρονιάτικης Πίτας

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου Κρεμαστιωτών Αττικής «Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ» προσκαλεί τα μέλη του Συλλόγου και κάθε Κρεμαστιώτη ή φίλο της Κρεμαστής σε παραδοσιακό γλέντι το **Σάββατο 04/02/2023** και περί **ώρα 20.30** στον Πολυχώρο Belvedere (οδός Χαριλάου Τρικούπη & Λευκωσίας, Περιστέρι).

Κατά την εκδήλωση, το μουσικό συγκρότημα **Ιωάννου Παυλόπουλου** θα συντελέσει να ανακαλέσουμε εικόνες από το πανηγύρι της παραμονής της Παναγίας.

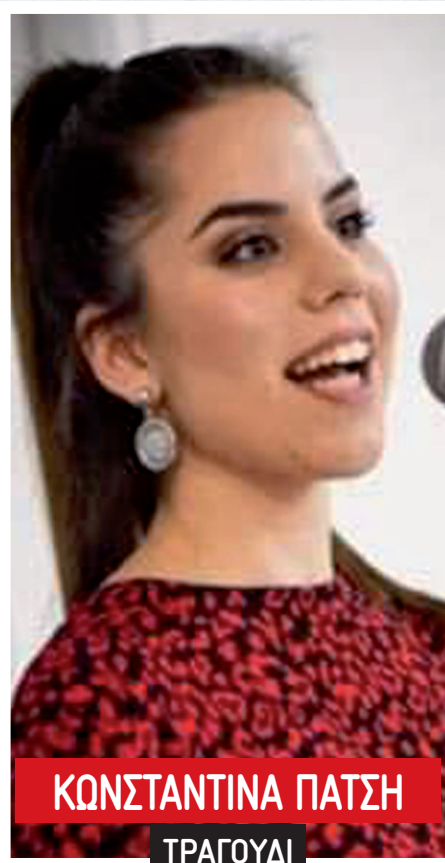
ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΒΙΟΛΙ/ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΙΟΡΔΑΝΗΣ ΚΟΥΖΗΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΛΑΟΥΤΟ/ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΠΑΤΣΗ

ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΓΕΥΓΕΛΗΣ

ΚΡΟΥΣΤΑ

Κατά τη διάρκεια του γλεντιού,
θα λάβει χώρα η Τελετή της Κοπής της Βασιλόπιτας για το έτος 2023.

Τιμή Εισόδου: 28,00€/άτομο.

Εκ του ΔΣ